

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Capvt. I. De Reipublicæ Hebrææ institutis. De legislatione. Inanis Græcorum jactantia. Quis primus auctor scripti Iuris fuerit. Septem præcepta Noachi filiis data. Quid in republicâ constituendâ, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

PETRI CUNÆI

De Republica

HEBRÆORUM

LIBER PRIMUS.

CAPVT I.

De Republica Hebræa institutis. De legislatione. Inanis Græcorum jactantia. Quis primus auctor scripti Iuris fuerit. Septem præcepta Noachi filiis data. Quid in republicâ constituendâ, nominandâ, atque in legibus sanciendis Moses spectauerit.

ON nos magnopere in his libris delectu aliquo, aut accuratâ conquisitione utemur. Libet enim, quæ sponte se offerunt, è medio arripere, & ut aliud ex alio in mentem nobis incidit, ita quidque persequi. Condita Hebræorum respublica à divino maximoque viro Mose est, qui primus

A rem

rem in terris est aggressus omnium pulcherrimam. Equidem sic existimo, cum multa extent multorum præclara facta, quæ fama olim pro maximis celebravit, longe nobilissimam fuisse eorum operam, qui conciliis cœtibusque hominum, quæ civitates appellantur, jura atque leges dictaverunt. Nihil est enim præpotenti Deo, qui hunc mundum regit, acceptius. Sed ejus rei ut est magna atque excelsa gloria, ita multæ nationes pridem sibi illam vindicavere. Sane Græci quidem, dum ambitiose beneficia sua cunctis nationibus imputant, legum lationem inter prima ponunt. Lycurgos enim, Dracones, Solones, Zaleucos Locros loquuntur, aut si quæ alia sunt vetustiora nomina. Sed vana est ea omnis gloriatio. Gentem enim ventosissimam conticescere Iudæus jussit, Flavius Iosephus, cujus apologia usque ad miraculum erudita est, quæ extat adversus Apionem, hominem Iudæis inimicum quidem, sed tantâ nominis celebritate, atque tanto doctrinæ strepitu viventem, meritò uti *Cymbalum mundi* dictus habitusque sit. *Plin. in præfat. operis.* Ostendit ibi Flavius Græcos legillatores, si cum Mose comparentur, infimæ vetustatis esse, & heri aut nudius-

ter-

tertius natos videri. qua enim tempe-
 state Homerus Græculorum pater vi-
 xit, ignotum illis legum nomen fuisse,
 neque extare id usquam in ejus poë-
 mate. dicta modò sententiolasq; quas-
 dam in omnium ore fuisse, quibus
 plebs regeretur. aut si opus erat, prin-
 cipum jussa interdicitaque accessisse,
 quæ literis non consignabantur. Enim-
 verò Moses, quod recte observatum à
 Flavio est, cum Homerum multis se-
 culis antecesserit, propriam sibi hanc
 fecit laudem, quam postea concupivê-
 re tam multi. Primus enim ille leges
 scripsit publicavitque, uti disceret po-
 pulus quid jus fasque aut nefas esset,
 quibusque sanctionibus stabilienda ea
 respublica foret, quam constitui mox
 in Palæstinâ summus Deus jusserat.
 Ante Mosis tempestatem scripta jura
 non agnovit orbis. etsi enim antea
 profectò haud plane sine legibus gens
 hominum agitaverat; tamen neque
 publicis tabulis eæ, neque ullis monu-
 mentis erant consecratæ. Hujus gene-
 ris septem præcepta illa fuêre, quæ Tal-
 mudici data esse filiis Noachi ajunt. ea
 justitiæ regulas quasdam continebant,
 quibus carere hominum vita nequibat.
 quare vis eorum tam latè ad omnes
 pertinuit, ut qui nescirent ea, hos in-

terficere in bello, atque ex hominum
communione tollere jussu Israëlitę sint.
Neque id sine causa fuit. omnibus e-
nim belluis nocentiores videbantur,
qui jus nullum accepissent. Vtique,
quod Aristoteles divinitus dixit, deter-
rima sævissimaque est injustitia, quę
instructa armis est. hominem autem
natura cum armis edidit, ratione at-
que prudentiã, quibus insigniter ad
perniciem valet, jura si demas. Sed di-
camus de Mosis instituto. Ille rempu-
blicam conditurus, quę in terris san-
ctissima foret, summam rerum pote-
statem numini detulit. & cum alii no-
mina alia, ut res fert, reperiant, ac mo-
narchiam modò oligarchiamque &
interdum democratiam appellent, ni-
hil ille horum fore pro naturã atque
indole intellexit tanti imperii. Igitur
regiminis quendam modum consti-
tuit, quem persignificanter Flavius ad-
versus Apionem vocari posse *θεοκρα-
τίαν* ait, quasi tu ejusmodi civitatem
dixeris, cujus præses rectorque solus
Deus sit. Quę enim cunque gereban-
tur, hujus geri judicio ac numine pro-
fessus est. Idque ita verum esse, claro
documento probavit. Etenim, qui om-
nia ex se uno pendentia videbat, qui-
que populum oratione flectebat in
om-

omnem partem, nullam ex tam bellâ occasione potentiam sibi, nullas opes, nullos honores quæsiuit. Id quod profecto vix hominis videtur. Est enim insita mortalibus imperii cupido quædam, eaque vetus hercle admodum, & cunctis affectibus flagrantior: quam, ut ego existimo, nunquam expellere ex pectore suo Moses potuisset, nisi interesse & præesse rebus gerundis Deum vidisset, cum quo in societatem regni venire extrema dementia fuisset. Iam vero, quo firmior respublica foret, ita sanxit edixitque, omnia uti ex legibus fierent. Legum autem non dominos, sed custodes & ministros, esse magistratus voluit. Quæ constituta ab illo rectissimè sunt. cum enim homines etiam optimos ira interdum aut amor transvorsos à recto agat, solæ leges repertæ sunt, quæ cum omnibus semper unâ atque eâdem voce loquerentur. Atque hoc est, quod subtiliter dixisse mihi Aristoteles in libris Polit. videtur, *legem esse mentem quandã sine cupiditate*. Accedit, quod rerum omnium primum est, æterna legum stabilitas, quibus adjicere aliquid aut demere piaculare nefas fuit. non veteres aboleri, non rogari novas contigit. observatio verò earum exacta ab omnibus rigidis-

6 P. CYNÆI LIB. I.

time est, etiam inclinantibus reipublicæ fati. Quod plane contrà aliis in rebus publicis fuit, quæ, legibus fundatæ cum essent, legibus eversæ sunt. nam & dominantium plerique, ut aliquid suum viderentur afferre, etiam recta commutaverunt; & sanctiones multæ per desuetudinem, plures (quod flagitiosius est) contemptu abolitæ securiora vitia fecere. Sed nos eam diversitatem nunquam mirati sumus. Cæterarum enim gentium leges, cum hominum excogitatæ ingeniis sint, severitas pœnæ ruetur, quæ tempore plerumque, aut dominantium socordiâ cessat. at, quæ Iudæis observantur, æterni numinis scita sunt, quibus nihil longa dies aut iudicium derogat facilitas. manent enim, eademque sunt, & cum seures ac virgæ non amplius timentur, terret tamen adhuc animos religio.

CAPVT II.

Hecatai liber singularis de Iudæa. Prudens legislatoris consilium de agrorum assignatione. Non debuisse eos occupantium esse. De lege agrariâ, deque ejus inestimabili utilitate. Redemptio agrorum. Beneficium Iubilai. Restitutio gratuita agrorum. Iuris Talmudici quæ-